

יחידה מספר 10: השבת

נושא היחידה: השבת (בראשית ב', א'-ג')

פסוק מרכזי ללימוד: פסוק ב' - וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה:

תקציר תוכן הפסוקים:

לאחר שה' סיים לברוא את העולם והכל הושלם, שבת ה' ביום השביעי, והפסיק ממלאכתו. כך באה מנוחה לעולם. יום השביעי, יום השבת, הוא יום מבורך. הכל מוכן בו. ויש בו קדושה - שהוא יום מיוחד מכל הימים. כמו שה' שבת ביום השביעי, כך גם לנו יש מצווה לשבות ביום הזה, ולקדש אותו, כלומר: כמו שה' ייחד אותו מכל ימים, כך אנחנו עושים דברים המייחדים אותו משאר ימי המעשה.

הרעיון המרכזי:

השבת היא מתנה יקרה נתן לנו ה' - יום מנוחה וקדושה עבור עם ישראל כולו. יום שבו שובתים מכל מלאכה של ימות החול ועוסקים בדברים המיוחדים לשבת ומתקרבים לה'. כל המשפחה יכולה לשבת ביחד לשמוח, לשיר, לאכול וללמוד תורה.

מהלך ההוראה:

המורה יפעיל את התלמידים הפעלה ספורטיבית, כגון: קפיצה על רגל אחת, קפיצה בחבל, מתיחות, גלגלונים, ריצה.

לאחר 5 דקות כשהתלמידים יתחילו להתעייף, המורה ישאל את התלמידים:

- התעייפתם? (אם הם יענו שלא, הוא ימשיך וישאל: אתם יכולים להמשיך את הפעילות הזו כל היום/כל השבוע? התלמידים מן הסתם יענו שלא יהיה להם כוח.)
- מה עושים כשאין כוח? נחים
- באיזה יום בשבוע נחים במיוחד? נראה בפסוק:

לפני שנקרא את הפסוקים נבקש מהילדים לומר האם הם מכירים את הפסוקים הללו מאיזה שהוא מקום.. (אלו פסוקי הקידוש של ליל שבת)

המורה יקרין על הלוח או יחלק לתלמידים את פסוקי הקידוש, ויקריא בקול:

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם :

וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה

וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה :

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים

אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי

וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ

כִּי בּוֹ שָׁבַת מְכָל מְלַאכְתּוֹ

אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת

המורה יחזור ויקריא את המילה "ישבת" ושאל את התלמידים:

- איזה יום בשבוע מסתתר במילה הזאת? שבת.
 - המורה ידגיש את האותיות שבת במילה "ישבת" שבפסוק.
 - ומה זה שבת/לשבות? לשבות זה אומר לא לעשות מלאכה, לנוח. לכן קוראים ליום השביעי שבת. ה' נח ביום השביעי ולכן אנחנו לומדים ממנו לנוח ביום השביעי.
- כאשר אנו שובתים ביום השביעי אנחנו מעידים שאנחנו יודעים שה' ברא את העולם ולכן אנחנו מציינים את היום שבו ה' סיים לברוא את העולם, מייחדים אוו ומקדשים אותו.

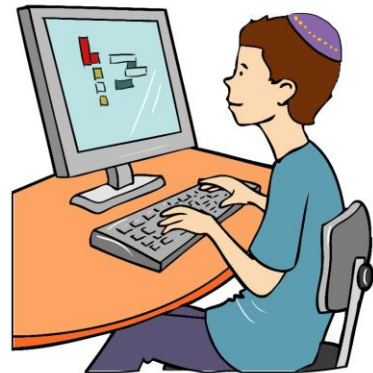
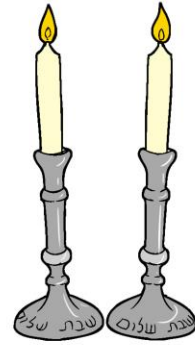
עיסוק ברעיון המרכזי:

המורה יכתוב על הלוח כותרת: **שבת**

בדף בעמוד הבא ישנן פעולות שונות.

על התלמידים להקיף אלו פעולות הן של שבת ואלו של יום חול.

לאחר מכן נבקש מכל תלמיד לצייר את הרגע המיוחד שהוא אוהב בשבת. ניתן לתלמידים להציג את התמונות, וכך נראה כיצד השבת מיוחדת בדברים רבים (בבגדים, באוכל, בנרות, בדברים להם אנו מקדישים זמן, בשעות השינה, ובעוד דברים רבים שאנו עושים, ושאנו מנעים מלעשות, וכמובן גם בית הספר.. שהוא סגור בשבת)

לסיום, חשוב להדגיש לתלמידים שהשבת היא התכלית של ששת ימי המעשה ולא להפך. ניתן לספר את המעשה על שמאי הזקן והלל השקן, ששניהם ייחדו לשבת את הדברים הטובים ביותר, אלא ששמאי 'כל ימיו היה חי לכבוד שבת'. כיצד? היה הולך לשוק ביום ראשון ורואה מאכל טעים לשבת, היה קונה אותו לכבוד שבת, ואם למחרת מצא מאכל טעים יותר היה אוכל את המאכל הראשון ושומר את השני לשבת, כדי שבשבת יהיה המאכל המוצלח ביותר, וכך הלאה. אולם הלל היה סמוך ובטוח שביום חמישי או ביום ששי יזדמן לו הדבר הטוב ביותר לשבת. (ע"פ ביצה ט"ז, ע"א).

מומלץ להמחיש זאת ע"י הצגה. (אפשר להביא לכיתה צעיף או מטפחת ולכרוך על הראש כפי שלבשו בעבר, וכן להביא מאכלים ולהציג איתם).

גם היום אנו טורחים ועושים הכנות רבות לשבת. הילדים ישתפו במה שהם מכירים ונקדיש זמן לדבר ולעודד את הילדים לטרוח גם הם בהכנות לכבוד שבת, ולעזור להורים.

הצעות נוספות להפעלה:

- תרגיל בתנועה (חשוב להגדיר מראש את הכללים: אסור לתלמיד לגעת בחברו, אסור לדבר בזמן התרגיל):
 - א. הילדים מתפזרים בכיתה וכל אחד נעמד במרחב פנוי (מזיזים את השולחנות ואת הכיסאות הצדה).
 - ב. כל ילד בוחר תנועה המדגימה פעולה שעושים במשך השבוע, לדוגמה: כתיבה, ציור, הפעלת מכשיר חשמלי וכדומה.
 - ג. ברגע שהמורה מסמן - כל ילד עושה את התנועה, תוך כדי הליכה בכיתה. ברגע שהמורה אומר "שבת" - כל הילדים עוצרים. חוזרים על התרגיל כמה פעמים.
 - ללמד את השיר "ושמרו" של הרב קרליבך
<https://www.youtube.com/watch?v=gPb2HelPJjU&pbjreload=10>
 - אפיית חלות
 - לספר את הסיפורים:
 - פרה שומרת שבת <https://www.hidabroot.org/article/136576>
 - התבלין החסר (רבי ואנטונינוס) [/https://abc770.org/article_node_1766](https://abc770.org/article_node_1766)
- הסיפורים נמצאים גם בספר "כה עשו חכמו" כרך ב'.